

## **B. OSOBITNÁ ČASŤ**

### **K § 1**

Vymedzuje predmet úpravy návrhu zákona, ktorým je najmä úprava prideľovania a poskytovania finančných prostriedkov pre školy a školské zariadenia zo štátneho rozpočtu a z výnosu dane z príjmov fyzických osôb.

Financovanie škôl a školských zariadení z výnosu dane z príjmov je aktuálne upravené v zákone č. 596/2003 Z. z. a návrhom zákona sa zavádza úprava primárnych zdrojov financovania škôl a školských zariadení v jednom predpise, čo má prispieť k jeho sprehľadneniu v aplikačnej praxi.

Školy a školské zariadenia sa síce primárne financujú zo štátneho rozpočtu alebo z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ale súčasťou ich celkového finančného zabezpečenia sú aj ďalšie zdroje financovania. Z uvedeného dôvodu zákon ďalej upravuje, z akých ďalších zdrojov môžu byť školy a školské zariadenia financované, ako aj účel použitia jednotlivých zdrojov financovania, vrátane účelu použitia zdrojov zo štátneho rozpočtu.

Štruktúra predmetu zákona reflektuje aj skutočnosť, pre aké subjekty ministerstvo školstva poskytuje prostriedky zo štátneho rozpočtu. Pri normatívnom financovaní a nenormatívnom financovaní sa finančné prostriedky poskytujú zriaďovateľovi školy a školského zariadenia, ale napr. v prípade dotácií sa poskytujú aj právnickej osobe, ktorá sa podieľa na výchove a vzdelávaní v škole alebo v školskom zariadení.

Vzhľadom na previazanosť financovania škôl a školských zariadení s hospodárením škôl a školských zariadení je predmetom návrhu zákona aj úprava podmienok hospodárenia a podnikania škôl a školských zariadení.

### **K § 2**

V úvodných ustanoveniach sa vymedzujú základné inštitúty zákona, ktoré zároveň predstavujú aj základné zdroje financovania výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach.

Vymedzenie jednotlivých druhov škôl a školských zariadení vychádza z terminológie príbuzných zákonov (napr. školský zákon). Ak sa názov jednotlivého druhu alebo typu školy alebo školského zariadenia v návrhu zákona v názve nešpecifikuje, ide o druh alebo typ školy alebo školského zariadenia bez ohľadu na ich zriaďovateľa.

### **K § 3**

Vzhľadom, na to, že školy a školské zariadenia sú z podstatnej časti financované z prostriedkov štátneho rozpočtu rozpočtovaných v kapitole ministerstva školstva, vymedzuje sa štruktúra týchto finančných prostriedkov vo vzťahu k účelu ich použitia v rámci rozpočtu kapitoly ministerstva.

Zároveň sa upravuje, akým spôsobom sa prideľujú a poskytujú finančné prostriedky z rozpočtovej kapitoly ministerstva školstva zriaďovateľom škôl a školských zariadení a ďalším subjektom.

Normatívne a nenormatívne finančné prostriedky pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy, cirkevné a súkromné školy a školské zariadenia sa poskytujú ich zriaďovateľom prostredníctvom príslušného regionálneho úradu školskej správy.

Finančné prostriedky na dotácie sa poskytujú prijímateľom dotácií priamo z ministerstva.

Normatívne a nenormatívne finančné prostriedky pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu, a finančné prostriedky na osobitné výdavky podľa § 32 sa pridelujú z ministerstva priamo regionálnemu úradu a finančné prostriedky na zabezpečenie súťaží a predmetových olympiád sa pridelujú a poskytujú z ministerstva regionálnemu úradu a príspevkovým a rozpočtovým organizáciám zriadených ministerstvom školstva.

Finančné prostriedky na tvorbu a vydávanie edukačných publikácií (nezahŕňajú „nenormatívny“ príspevok pre základné školy a stredné školy na edukačné publikácie podľa § 18) sú určené na predmetný účel pre samotné ministerstvo školstva.

Ustanovenia odsekov 5 a 6 zabezpečujú, aby ani pri náraste počtu žiakov základných a stredných škôl a náraste počtu detí materských škôl, nedochádzalo medziročne k poklesu normatívov pre jednotlivé druhy škôl, a súčasne, aby medziročne neklesala schopnosť týchto škôl finančne zabezpečovať svoje výdavky z normatívnych príspevkov. Obdobné ustanovenia podľa odsekov 7 a 8 platia z rovnakého dôvodu aj pre školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu a zariadenia poradenstva a prevencie.

#### **K § 4 a § 34**

Školy alebo školské zariadenia sa síce financujú primárne zo štátneho rozpočtu alebo z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ale súčasťou ich celkového finančného zabezpečenia sú aj ďalšie zdroje financovania. Z uvedeného dôvodu zákon ďalej upravuje, z akých ďalších zdrojov môžu byť školy a školské zariadenia financované, ako aj účel použitia jednotlivých zdrojov financovania, vrátane účelu použitia zdrojov zo štátneho rozpočtu.

Zdroje financovania a účel ich použitia sú v § 4 a § 34 špecifikované v závislosti od toho, či ide o školy a školské zariadenia financované primárne zo štátneho rozpočtu alebo primárne z výnosu dane z príjmov.

Zdroje financovania škôl a školských zariadení primárne financovaných zo štátneho rozpočtu, t. j. materských škôl, základných škôl, stredných škôl, školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu a cirkevných a súkromných zariadení poradenstva a prevencie, ako aj účel ich použitia, upravuje § 4 prvej časti zákona. V tejto časti zákona je upravené financovanie škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú aj zdroje financovania výchovy a vzdelávania týchto škôl a školských zariadení a účel ich použitia.

Zdroje financovania škôl a školských zariadení primárne financovaných z výnosu dane z príjmov, t. j. základných umeleckých škôl, jazykových škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, samosprávnych krajov alebo v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkevných alebo súkromných zriaďovateľov (okrem súkromných zariadení poradenstva a prevencie a cirkevných zariadení poradenstva a prevencie) upravuje § 34 v piatej časti zákona. V tejto časti zákona je upravené financovanie škôl a školských zariadení z výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú aj zdroje financovania

výchovy a vzdelávania týchto škôl a školských zariadení a účel ich použitia.

Jednotlivé zdroje financovania, ako aj účel ich použitia, reflektujú povahu a podmienky, za akých školy a školské zariadenia výchovu a vzdelávanie poskytujú. Pri cirkevných a súkromných školách a školských zariadeniach, je pri účele použitia ich zdrojov financovania zohľadnená skutočnosť, že tieto školy a školské zariadenia majú, na rozdiel od škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu, obce, alebo samosprávneho kraja, možnosť financovania výchovy a vzdelávania za úhradu („školné“), príp. za úhradu nákladov za poskytnutú odbornú činnosť.

Ak ide použitie finančných prostriedkov na výchovu a vzdelávanie ide o financovanie nákladov, ktoré sú v priamej súvislosti s výchovou a vzdelávaním podľa osobitného predpisu, ktorým je školský zákon.

Riaditeľ školy je povinný na žiadosť plnoletého žiaka alebo zákonného zástupcu poskytnúť informácie o použití finančných prostriedkov na školné a na čiastočnú úhradu nákladov na výchovu a vzdelávanie. Nejde tu však o povinnosť informovať o tom, ako boli použité tieto finančné prostriedky vo vzťahu ku konkrétnemu dieťaťu alebo žiakovi ale na aké účely boli celkovo vynaložené.

Vo vzťahu k cirkevným a súkromným materským školám alebo základným školám sa rozširujú zdroje financovania o prostriedky z rozpočtov obcí a samosprávnych krajov, ak sú školy verejným poskytovateľom výchovy a vzdelávania (ďalej len „verejný poskytovateľ“) podľa zákona o školskej správe. Dôvodom tejto úpravy je potreba reflektovať aj skutočnosť, že tieto školy ako verejný poskytovateľ môžu do určitej miery znižovať tlak na kapacitu škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy. S tým môže byť spojená aj potreba dodatočných zdrojov financovania týchto škôl, na ktorých by sa mohla podieľať aj samospráva. Uvedená úprava predstavuje len možnosť financovania týchto škôl z rozpočtov obcí a z rozpočtov samosprávnych krajov, nie povinnosť ich financovania samosprávami.

Zároveň oproti súčasne platnej úprave dochádza aj k rozšíreniu účelu použitia jednotlivých doplnkových zdrojov financovania.

## **K § 5**

Druhá časť návrhu zákona upravuje pridelovanie a poskytovanie normatívnych finančných prostriedkov pre materské školy, základné školy, stredné školy, školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu vrátane výchovných zariadení, cirkevné zariadenia poradenstva a prevencie a súkromné zariadenia poradenstva a prevencie.

Z dôvodu potreby tematicky ucelenej a prehľadnej úpravy normatívneho financovania obsahuje druhá časť zákona okrem úpravy pridelovania a poskytovania normatívnych príspevkov aj pridelovanie a poskytovanie garantovaného minima, ktoré vyjadruje minimálnu výšku normatívneho príspevku, ktorý musí byť pridelený alebo poskytnutý zriaďovateľovi materskej školy, základnej školy alebo strednej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv alebo regionálneho úradu alebo školy, ktorá je verejným poskytovateľom, ako aj úpravu normatívneho príspevku na základe dohodovacieho konania, na základe ktorého sa upravuje výška prideleného a poskytnutého normatívneho príspevku zriaďovateľovi o objem finančných prostriedkov pridelený z dôvodov podľa § 12. Garantované minimum a dohodovacie konanie sú rovnako ako normatívne príspevky súčasťou normatívnych finančných prostriedkov.

Zároveň sa pre všetky školy a školské zariadenia, ktorým sa normatívne finančné prostriedky

prideľujú a poskytujú, určuje rovnaký účel ich použitia.

Úprava určovania normatívneho príspevku zriaďovateľom a následne aj povinnosti zverejňovania, oznamovania a rozpisovania normatívnych príspevkov sa z dôvodu prehľadnosti zákona upravuje osobitne pre materské školy, základné školy a stredné školy (§ 6, 7 a 8), osobitne pre školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu iné ako zariadenia poradenstva a prevencie (§ 10) a osobitne pre zariadenia poradenstva a prevencie (§ 11). Uvedené vyplýva z odlišností financovania výchovy a vzdelávania alebo financovania odbornej činnosti prostredníctvom normatívnych príspevkov.

## **K § 6**

Ide o úpravu určovania normatívneho príspevku pre materské školy, základné školy a stredné školy.

Normatívny príspevok pre príslušnú školu na kalendárny rok je určený počtom detí alebo žiakov a normatívom (mzdovým normatívom a prevádzkovým normatívom).

Normatívny príspevok jednotlivých škôl sa z hľadiska kalendárneho roka upravuje na obdobie september až december kalendárneho roka v závislosti od zmeny počtu detí a žiakov v novom školskom roku podľa stavu k 15. septembru kalendárneho roka.

Návrh zákona určuje kritériá, podľa ktorých sa vypočíta mzdový normatív pre príslušnú školu a prevádzkový normatív pre príslušnú školu.

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa určovanie mzdového normatívu a prevádzkového normatívu rozširuje o kritérium, ktorým je stupeň vzdelávania v základnej škole (1. a 2. stupeň). Cieľom tejto úpravy je zohľadniť rozdiely vo finančnej nákladovosti vzdelávania žiakov 1. a 2. stupňa ZŠ.

Vo vzťahu k materským školám sa upravuje zohľadňovanie veľkosti materskej školy na úrovni obce, v ktorej príslušná škola sídli, t. j. veľkosť materskej školy sa bude zohľadňovať v závislosti od celkového počtu detí materských škôl so sídlom v príslušnej obci.

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa vypúšťa zohľadnenie kritéria veľkosti základnej školy pri určovaní mzdového a prevádzkového normatívu.

Zároveň sa prechodným ustanovením upravuje, že veľkosť základnej školy v závislosti od jej sídla sa bude pri určovaní mzdového normatívu a prevádzkového normatívu zohľadňovať do 31. decembra 2030. Na základné školy, ktoré vzniknú od 1. januára 2026 sa uvedené prechodné ustanovenie nebude vzťahovať.

Dôvodom vypustenia kritéria veľkosti základnej školy a zavedenia zohľadňovania veľkosti materskej školy na úrovni obce pri určovaní mzdového normatívu a prevádzkového normatívu je zefektívnenie využívania zdrojov štátneho rozpočtu vynakladaných na výchovu a vzdelávanie a racionalizácia existujúcej siete, najmä základných škôl s nízkym počtom žiakov v nadväznosti na záverečnú správu Revízie výdavkov na základné a stredné školy.

Konkrétny spôsob zohľadnenia kritérií na určenie mzdového normatívu a prevádzkového normatívu určí vykonávací predpis.

## **K § 7**

Príslušné ustanovenia podrobnejšie upravujú postup pri oznamovaní, rozpisovaní a zverejňovaní normatívnych príspevkov, ktoré boli pre každú školu určené spôsobom a postupom podľa § 6. Pri rozpisovaní normatívnych príspevkov sa zohľadňuje aj výška garantovaného minima.

V návrhu zákona sa uvádza, že regionálny úrad oznamuje zriaďovateľom osobitne výšku normatívnych príspevkov určených pre jeho materské školy a osobitne výšku normatívnych príspevkov určených pre jeho základné školy a stredné školy.

Návrh zákona upravuje povinnosti zriaďovateľa vo vzťahu k rozpisovaniu normatívnych príspevkov pre jednotlivé školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, pričom v súlade s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. aj naďalej zostáva v platnosti povinnosť zriaďovateľa prideliť na kalendárny rok každej škole normatívne príspevky najmenej v sume určenej príslušnými percentuálnymi podielmi z časti normatívneho príspevku zodpovedajúceho osobným nákladom a z časti normatívneho príspevku zodpovedajúceho prevádzkovým nákladom a upraviť školám normatívne príspevky na základe zmeny počtu detí a žiakov v novom školskom roku. Rozdiel medzi sumou pridelenou ministerstvom jednotlivým materským školám a jednotlivým základným a stredným školám a sumou určenou príslušnými minimálnymi percentuálnymi podielmi z normatívnych príspevkov prerozdeliť zriaďovateľ do 31. decembra jednotlivým materským školám a jednotlivým základným a stredným školám v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti podľa svojho rozhodnutia, zohľadňujúceho ich potreby a úpravu normatívnych príspevkov na základe zmeny počtu detí a žiakov v novom školskom roku.

Zároveň sa upravuje, že vo vzťahu k stredným školám, ktoré používajú označenie centrum excelentnosti podľa zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, zriaďovateľ rozpíše normatívny príspevok najmenej vo výške normatívneho príspevku zverejneného ministerstvom školstva. Cieľom tejto úpravy je podpora odborného vzdelávania a prípravy zabezpečením vyššej stability financovania uvedených škôl.

## **K § 8**

Ustanovenia § 8 určujú všeobecne platné pravidlá pri financovaní jednotlivých druhov škôl, ako aj povinnosti zriaďovateľov škôl.

V nadväznosti na zmenu financovania materských škôl od 1. 1. 2025 vyplynula z aplikačnej praxe požiadavka na úpravu podmienok normatívneho financovania dieťaťa, ktoré sa vzdeláva striedavo v dvoch materských školách alebo plní školskú dochádzku v dvoch základných školách alebo v dvoch stredných školách na základe zverenia dieťaťa rozhodnutím súdu do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V návrhu zákona bola doplnená povinnosť pre jedného zo zákonných zástupcov takéhoto dieťaťa poskytnúť písomné čestné vyhlásenie riaditeľovi školy o tom, v ktorej materskej škole, základnej škole alebo strednej škole budú dieťa alebo žiak započítaní do zberu údajov na účely normatívneho financovania.

Ustanovenie určuje všetkým zriaďovateľom škôl povinnosť zabezpečiť v škole vo svojej

zriaďovateľskej pôsobnosti použitie normatívnych príspevkov pridelených na osobné náklady, na financovanie miezd, platov a zákonných odvodov do poisťovní. Tieto finančné prostriedky môže škola výnimočne použiť na prevádzku, modernizáciu učebných pomôcok špeciálnych učebných pomôcok a kompenzačných pomôcok a na riešenie havarijných situácií so súhlasom zriaďovateľa, len na základe odôvodneného návrhu riaditeľa školy. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť z pridelených normatívnych príspevkov prioritne financovanie tých nákladov, na ktoré boli ministerstvom určené, t. j. osobných nákladov.

Ustanovenie odseku 5 určuje, že zo štátneho rozpočtu sa zabezpečuje normatívne financovanie cirkevných škôl a súkromných škôl rovnako ako financovanie škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, samosprávneho kraja alebo regionálneho úradu s niektorými osobitosťami.

Zároveň sa osobitne upravujú podmienky pre nakladanie s poskytnutým normatívnym príspevkom na osobné a prevádzkové náklady pre súkromné školy a cirkevné školy, ktoré vyplývajú z povahy zriaďovateľskej pôsobnosti k týmto školám. Návrhom sa bližšie špecifikujú prevádzkové náklady, pričom táto špecifikácia vychádza zo všeobecne platných a zaužívaných druhov výdavkov definovaných pre subjekty verejnej správy (ktorými sú aj školy v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu a samosprávy) ekonomickou klasifikáciou rozpočtovej klasifikácie.

Návrh zákona ďalej upravuje, že pre materské školy, základné školy a stredné školy všetkých zriaďovateľov je podmienkou úpravy rozpisu finančných prostriedkov podľa § 7 ods. 4 na nový školský rok vypracovanie správy o hospodárení školy za predchádzajúci kalendárny rok. Táto úprava má slúžiť ako účinný nástroj na zabezpečenie nevyhnutých zdrojov informácií pre ministerstvo v oblasti použitia normatívnych, nenormatívnych finančných prostriedkov, ako aj ostatných zdrojov financovania škôl, a to v zákonom stanovenej lehote.

Ustanovenie odseku 8 určuje povinnosť ministerstva zverejniť na svojom webovom sídle údaje o percentuálnych podieloch z časti normatívneho príspevku pre školy na osobné náklady a na prevádzkové náklady, ktoré sú povinní pri rozpise normatívnych príspevkov pre jednotlivé školy dodržiavať zriaďovatelia.

Ustanovenie odseku 9 určuje povinnosť regionálneho úradu poskytnúť zriaďovateľom v čase, keď ešte nie je určená a na webovom sídle ministerstva zverejnená výška normatívnych príspevkov na kalendárny rok pre jednotlivých zriaďovateľov, zálohu v mesiaci január na zabezpečenie financovania nákladov na výchovu a vzdelávanie v školách. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť kontinuitu financovania škôl a školských zariadení.

## **K § 9**

Účelom úpravy garantovaného minima pri financovaní materských škôl, základných škôl a stredných škôl, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, samosprávneho kraja alebo regionálneho úradu a taktiež materských škôl a základných škôl, ktoré sú verejným poskytovateľom podľa zákona o školskej správe je zabezpečenie stability financovania najmä tých škôl, ktoré poskytujú povinné predprimárne vzdelávanie, povinnú školskú dochádzku, resp. vzdelávanie a odbornú prípravu pre trh práce.

Obdobne ako pri iných ustanoveniach sa tu vyrovnávajú podmienky financovania škôl, ktoré sú verejnými poskytovateľmi so školami v zriaďovateľskej pôsobnosti samospráv alebo regionálneho úradu.

## **K § 10**

Zákon rámcovo upravuje určovanie a rozpisovanie normatívneho príspevku pre školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu iné ako zariadenia poradenstva a prevencie. Pri určovaní tohto normatívneho príspevku sa vychádza napr. z počtu detí, ktorému tieto školské zariadenia poskytujú výchovu a vzdelávanie, záujmovú činnosť, rekreačnú činnosť alebo školské stravovanie. Upravuje sa aj poskytovanie normatívneho príspevku regionálnemu úradu, ak pre deti škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu zabezpečuje školské stravovanie zariadenie školského stravovania, v zriaďovateľskej pôsobnosti iného zriaďovateľa (obec, samosprávny kraj, cirkevný alebo súkromný zriaďovateľ).

V nadväznosti na úpravu podmienok poskytovania odbornej starostlivosti vo výchovných zariadeniach podľa školského zákona, návrh zákona o financovaní podrobnejšie upravuje aj kritériá pre určovanie normatívneho príspevku pre výchovné zariadenia. Vzhľadom na potrebu implementácie komplexnej úpravy, ktorá sa týka výchovných zariadení, sa začnú kritériá určovania normatívneho príspevku pre výchovné zariadenia uplatňovať až od roku 2027. Podrobnosti určovania a pridelovania normatívneho príspevku pre tieto školské zariadenia upraví vykonávací predpis.

## **K § 11**

Zákon rámcovo upravuje určovanie a rozpisovanie normatívneho príspevku pre zariadenia poradenstva a prevencie. Vzhľadom na povahu činnosti, ktoré zariadenia poradenstva a prevencie vykonávajú, sa pri určovaní ich normatívneho príspevku vychádza z počtu detí a žiakov, pre ktoré príslušné zariadenie poradenstva a prevencie vykonalo odbornú činnosť, a jednotlivých výkonov odbornej činnosti uskutočnených zariadením poradenstva a prevencie za predchádzajúci školský rok.

Zároveň sa upravujú, obdobne ako pri normatívnom príspevku pre školy, špecifické podmienky pre nakladanie s normatívnymi finančnými prostriedkami pre cirkevné a súkromné zariadenia poradenstva a prevencie.

Ustanovenie odseku 9 určuje povinnosť regionálnemu úradu poskytnúť zriaďovateľom v čase, keď ešte nie je určená a na webovom sídle ministerstva zverejnená výška normatívnych príspevkov na kalendárny rok pre jednotlivých zriaďovateľov cirkevných a súkromných zariadení poradenstva a prevencie, zálohu v mesiaci január na zabezpečenie financovania nákladov na odbornú činnosť v týchto školských zariadeniach. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečenie kontinuity financovania týchto zariadení poradenstva a prevencie.

## **K § 12**

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou dohodovacieho konania sa ustanovenia o racionalizačných opatreniach presúvajú do samostatného § 13. Zároveň z dôvodov, na základe ktorých môže zriaďovateľ školy alebo školského zariadenia požiadať o dohodovacie konanie boli vypustené náklady na podporné opatrenie vo výchove a vzdelávaní, ktorými je doučovanie alebo poskytovanie kurzu vyučovacieho jazyka školy. Ich financovanie bude upravené v rámci príspevku na podporné opatrenie podľa § 27.

## **K § 13**

V nadväznosti na dôvod poskytnutia finančných prostriedkov v dohodovacom konaní, ktorým je nedostatok finančných prostriedkov na osobné náklady alebo na prevádzkové náklady, sa v § 13 upravuje, že ministerstvo môže podmieniť poskytnutie týchto finančných prostriedkov zriaďovateľovi školy a školského zariadenia v dohodovacom konaní tým, že zriaďovateľ vykoná racionalizačné opatrenie.

Zároveň sa zavádzajú v porovnaní so zákonom č. 597/2003 Z. z. nové racionalizačné opatrenia, ktorými sú zlúčenie alebo splynutie škôl alebo založenie klastra škôl alebo klastra školských zariadení za účelom najmä skvalitnenia výchovy a vzdelávania.

Vyššie uvedené nové racionalizačné opatrenia ako aj iné racionalizačné opatrenia podľa písmena f) bude navrhovať zriaďovateľ podľa metodiky, ktorú bude vydávať a zverejňovať ministerstvo na svojom webovom sídle.

Ustanovenia § 13 podrobne upravujú postup v súvislosti s navrhovaním racionalizačného opatrenia, jeho prerokovaním s regionálnym úradom a schvaľovaním ministerstvom. Cieľom tejto úpravy je vytvoriť inštitucionálne a procesné predpoklady pre racionalizáciu siete škôl a školských zariadení a tým aj efektívnejšie využívanie prostriedkov štátneho rozpočtu (napr. vytváraním klastrov škôl, zlučovaním škôl) v nadväznosti na záverečnú správu Revízie výdavkov na základné a stredné školy.

Zároveň sa upravuje, že podľa vyššie uvedenej metodiky sa pri navrhovaní príslušných racionalizačných opatrení bude postupovať najskôr od 1. januára 2028.

#### **K § 14**

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa rozširuje okruh dôvodov, na základe ktorých ministerstvo zníži zriaďovateľovi normatívny príspevok.

Navrhuje sa, aby ministerstvo znížilo príspevok zriaďovateľovi zariadenia poradenstva a prevencie v prípade, že ministerstvo alebo regionálny úrad zistí nedodržanie ustanovení o minimálnom počte odborných zamestnancov v zariadení poradenstva a prevencie, ako aj v prípade, ak štátna školská inšpekcia zistí, že dochádza k nedodržiavaniu výkonových a obsahových štandardov výchovného poradenstva. Uvedená úprava sa navrhuje na základe zistení ministerstva, regionálneho úradu a štátnej školskej inšpekcie, z ktorých vyplynulo, že v aplikačnej praxi dochádza vo zvýšenej miere k nedodržiavaniu vyššie uvedených zákonných podmienok činnosti zariadení poradenstva a prevencie. Zároveň úprava reflektuje aj na verejný záujem, ktorým je zabezpečenie kvalitného poskytovania odbornej činnosti v zariadeniach poradenstva a prevencie. Zníženie normatívneho príspevku z dôvodu nedodržania štandardov výchovného poradenstva bude uplatňované najskôr od 1. 1. 2028, aby bol zariadeniam poradenstva a prevencie umožnený dostatočný priestor na etablovanie štandardov v aplikačnej praxi.

Ďalej sa navrhuje zníženie normatívneho príspevku zriaďovateľovi, ak sa cirkevná materská škola, cirkevná základná škola, súkromná materská škola alebo súkromná základná škola, ktorá sa môže stať verejným poskytovateľom podľa zákona o školskej správe, nestane verejným poskytovateľom.

Uvedeným dôvodom zníženia normatívneho príspevku sa sleduje vyrovňovanie podmienok financovania škôl rôznych druhov zriaďovateľov, a to najmä z hľadiska kritéria poskytovania výchovy a vzdelávania vo verejnom záujme. Cirkevné a súkromné materské školy a základné

školy, ktoré poskytujú výchovu a vzdelávanie za rovnakých podmienok ako školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, samosprávneho kraja alebo regionálneho úradu, t. j. napr. nevyberajú školné, prednostne prijímajú deti alebo žiakov v rámci verejných školských obvodov, budú financované za rovnakých podmienok, bez ohľadu na ich zriaďovateľa. Bude im teda poskytovaný normatívny príspevok v 100 %-nej výške ako v súčasnosti.

Osobitné spôsoby znižovania normatívneho príspevku sa zavádzajú aj pre príslušné cirkevné materské školy, cirkevné základné školy, súkromné materské školy alebo súkromné základné školy, ktoré sa síce nestali verejným poskytovateľom ale uzatvoria s ministerstvom školstva dohodu o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „dohoda o verejnej službe“) podľa zákona o školskej správe.

Školám, ktoré uzatvoria dohodu o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní sa bude normatívny príspevok znižovať len o 10%, resp. o 5 %, ak bude dohoda o verejnej službe obsahovať aj voliteľné záväzky (zavádzanie inovácií na školách). Cieľom tejto úpravy je zrovnoprávnenie financovania vo vzťahu k tým cirkevným školám a súkromným školám, ktoré si chcú zachovať špecifickú povahu (napr. vyberať školné, nemať povinnosť prednostne prijímať deti alebo žiakov z verejných školských obvodov) ale zároveň chcú plniť aj verejnú funkciu vo výchove a vzdelávaní.

Návrh zákona ďalej obsahuje úpravu miery znižovania normatívneho príspevku pre školu, ktorá uzatvorila dohodu o verejnej službe vo výchove a vzdelávaní a porušuje podmienky tejto dohody.

Na školách, ktoré uzatvorili dohodu o verejnej službe nebude dochádzať k znižovaniu normatívneho príspevku vo vzťahu k deťom alebo žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré sa škola zaviazala prijať na základe tejto dohody.

Ak by dochádzalo na jednotlivých školách k zmenám „režimov“, t. j. škola, by sa stala verejným poskytovateľom výchovy a vzdelávania, resp. by ním prestala byť alebo by uzatvorila dohodu o verejnej službe, znižovanie normatívneho príspevku sa bude uskutočňovať podľa percentuálneho podielu počtu detí alebo žiakov, ktorí boli prijatí na školu za podmienok príslušného „režimu“ z celkového počtu detí alebo žiakov.

§ 14 upravuje aj znižovanie normatívneho príspevku pre školy, ktorých zriaďovateľom je obec, ak táto obec pri určovaní verejných školských obvodov neprihliadala na kritéria určené v zákone o školskej správe. Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť dodržiavanie pravidiel zo strany obcí pri určovaní verejných školských obvodov tak, aby zohľadňovali kritériá podľa zákona o školskej správe.

Osobitným druhom znižovania normatívneho príspevku je aj jeho znižovanie z dôvodu, že materská škola alebo základná škola neprijme na výchovu a vzdelávanie najmenej počas dvoch po sebe nasledujúcich školských rokov proporcionálny podiel detí alebo žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia podľa zastúpenia detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v príslušnej obci. Cieľom tejto úpravy je zabezpečenie podmienok na to, aby školy bez ohľadu na druh ich zriaďovateľa, pristupovali k prijímaniu detí a žiakov neselektívne s rešpektovaním princípov inkluzívnosti.

## **K § 15 až § 29**

Tieto ustanovenia sa týkajú pridelovania a poskytovania nenormatívnych finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre zriaďovateľov škôl a školských zariadení, ako aj povinností zverejňovania, oznamovania a rozpisovania týchto finančných prostriedkov. Z dôvodu ucelenosti a prehľadnosti v oblasti nenormatívneho financovania sa dopĺňajú k jednotlivým druhom nenormatívnych príspevkov ustanovenia, ktoré sú v aktuálne účinnnej úprave zákona č. 597/2003 Z. z. uvedené spoločne k viacerým ustanoveniam zákona.

Zároveň sa ako nový druh nenormatívneho príspevku zavádza príspevok na školský podporný tím a tiež príspevok na deti a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia. Tieto boli v aktuálne účinnom znení zákona súčasťou príspevku na podporné opatrenie.

## **K § 15**

V rámci úpravy pridelovania a poskytovania nenormatívneho príspevku na dopravu sa v porovnaní s aktuálne účinnou právnou úpravou navrhuje neposkytovať príspevok na dopravu zákonnému zástupcovi v prípade, že zriaďovateľ školy alebo škola zabezpečí dopravu na vlastné náklady inak. V tomto prípade úhradu vlastných nákladov spojených so zabezpečením dopravy je možné zabezpečiť z príspevku prideleného zriaďovateľovi ministerstvom do výšky vypočítanej podľa jednotlivých ustanovení § 15. Cieľom úpravy je zabezpečiť pre zriaďovateľov a školy, ktoré zabezpečujú dopravu detí a žiakov na vlastné náklady, finančné prostriedky na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením tejto dopravy, t. j. adresne smerovať finančné prostriedky štátneho rozpočtu, ktorými majú byť kryté náklady na dopravu detí a žiakov, tomu subjektu, ktorému náklady vznikajú.

V porovnaní s úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa ďalej upravuje, že na účely pridelovania a poskytovania príspevku na dopravu sa zohľadňuje okrem trvalého pobytu, aj miesto obvyklého pobytu alebo povoleného pobytu dieťaťa alebo žiaka.

Cieľom úpravy je umožniť, aby tento príspevok mohol byť za podmienok ustanovených v § 15 pridelený a poskytnutý aj pre cudzincov, ktorí sa vzdelávajú podľa § 146 zákona č. 245/2008 Z. z..

Zároveň sa upravuje, že príspevok na dopravu sa prideluje a poskytuje aj vo vzťahu k zriaďovateľovi súkromnej materskej školy alebo súkromnej základnej školy, ktorá je verejným poskytovateľom, čo súvisí s vyrovnávaním podmienok financovania škôl, ktoré plnia verejný záujem vo výchove a vzdelávaní.

## **K § 16**

Navrhuje sa zmena názvu nenormatívneho „príspevku na kurz pohybových aktivít v prírode“ na „príspevok na pohybové aktivity“.

Návrh reflektuje skutočnosť, že tento príspevok je určený pre žiakov strednej školy na kurz pohybových aktivít v prírode ako aj žiakov základnej školy na športový výcvik.

## **K § 17**

V porovnaní s aktuálne účinnou právnou úpravou pri „príspevku na školu v prírode“ nedochádza k obsahovým zmenám.

## **K § 18**

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa navrhuje, aby sa pri

určení výšky príspevku na edukačné publikácie ministerstvom školstva zohľadnil aj vyučovací jazyk a zdravotné znevýhodnenie. Zároveň úprava reflektuje aj skutočnosť, že v paralelne predkladanej novele školského zákona sa zavádza register edukačných publikácií s vydaným certifikátom. Taktiež sa upravuje, že ministerstvo školstva môže tento príspevok prideliť a poskytnúť aj zriaďovateľovi materskej školy na pracovné zošity, ktoré sú uvedené v registri edukačných publikácií s vydaným certifikátom, ak ide o dieťa, ktoré plní povinné predprimárne vzdelávanie.

#### **K § 19**

Ide o úpravu pridelovania a poskytovania príspevku na záujmové vzdelávanie podľa počtu prijatých vzdelávacích poukazov a hodnoty vzdelávacieho poukazu. Vzdelávací poukaz vyjadruje ročný príspevok štátu na záujmové vzdelávanie pre jedného žiaka základnej školy a strednej školy. V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa pri tomto nenormatívnom príspevku nenavrhujú obsahové zmeny.

#### **K § 20**

Účelom príspevku na špecifiká je úhrada nákladov škôl a školských zariadení, ktoré nemožno predvídať alebo nákladov, ktoré majú špecifický charakter, a taktiež úhrada kompenzačného príspevku podľa zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

#### **K § 21**

Účelom príspevku je podporiť finančné zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné a detí, ktoré sú členom domácnosti, ktorej členovi sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Pri úprave tohto nenormatívneho príspevku v porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. nedošlo k vecným zmenám.

#### **K § 22**

Pri financovaní mimoriadnych výsledkov žiakov sa v porovnaní s aktuálne účinnou úpravou zmenil termín, v ktorom ministerstvo školstva zverejňuje zoznam súťaží, predmetových olympiád, medzinárodných projektov a medzinárodných programov na nový školský rok, aktuálne platí 15. jún príslušného kalendárneho roka a navrhuje sa 31. august. Zároveň sa pridelovanie a poskytovanie tohto príspevku rozšírilo a môže sa pridelovať a poskytovať aj zriaďovateľovi základnej umeleckej školy. Účelom poskytovania týchto finančných prostriedkov je prispieť školám na úhradu nákladov za mimoriadne výsledky žiakov v súťažiach a predmetových olympiádach, ako aj za účasť školy v medzinárodných projektoch alebo medzinárodných programoch a tým finančne podporiť aktivitu škôl pri vzdelávaní nadaných žiakov.

#### **K § 23**

Finančné prostriedky na riešenie havarijných situácií sú účelovo určené na pokrytie nevyhnutných výdavkov zriaďovateľov v súvislosti s odstraňovaním havárií v školách a školských zariadeniach. Ministerstvo ich môže prideliť formou bežných výdavkov alebo kapitálových výdavkov. Vo vzťahu k školským zariadeniam sa tieto finančné prostriedky prideluje len školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu, ktoré sú štátnymi rozpočtovými organizáciami alebo štátnymi príspevkovými organizáciami.

V súlade s navrhovanou úpravou sa umožňuje poskytovanie finančných prostriedkov na riešenie havarijných situácií zriaďovateľovi, ktorým je regionálny úrad, obec alebo samosprávny kraj rovnako ako doposiaľ. Taktiež sa umožňuje poskytovanie týchto finančných prostriedkov aj zriaďovateľovi cirkevnej materskej školy, cirkevnej základnej školy a cirkevnej

strednej školy a zriaďovateľovi súkromnej materskej školy, súkromnej základnej školy a súkromnej strednej školy za podmienok určených zákonom.

Účelom úpravy poskytovania finančných prostriedkov na havárie je zabezpečenie podmienok na výchovu a vzdelávanie. Zároveň je však potrebné prihliadať na zodpovednosť za jednotlivé škodové udalosti súvisiace s haváriami a vyvodzovať zodpovednosť voči konkrétnym osobám na základe osobitných predpisov (napr. Občiansky zákonník).

V tejto súvislosti sa v zákone upravuje prechodné obdobie, počas ktorého sa budú prideľovať a poskytovať finančné prostriedky na riešenie havarijných situácií do 31. augusta 2027 podľa predpisov účinných do 31. decembra 2025.

#### **K § 24**

Pri financovaní rozvojových projektov sa v porovnaní s aktuálne účinnou úpravou navrhuje, aby žiadosť o financovanie rozvojového projektu ministerstvu mal možnosť podať nielen zriaďovateľ, ale aj škola alebo školské zariadenie. V nadväznosti na navrhovanú úpravu sa zároveň rozširuje aj rozsah informácií zverejňovaných na webovom sídle ministerstva vo vzťahu k rozvojovým projektom o informáciu, či žiadosť o financovanie rozvojového projektu podáva ministerstvu zriaďovateľ, škola alebo školské zariadenie.

Novou náležitosťou žiadosti o financovanie rozvojového projektu má byť očakávaný vplyv po realizácii projektu vrátane kvantifikácie vplyvu projektu zameraného na zlepšenie materiálno-technického zabezpečenia a zvýšenie hospodárnosti nakladania s finančnými prostriedkami na prevádzku škôl a školských zariadení, za účelom následného zhodnotenia dosiahnutia cieľa projektu.

Výšku spoluúčasti zriaďovateľa, inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby na realizácii rozvojového projektu má podľa návrhu naďalej určovať ministerstvo vo výzve, ale vypúšťa sa podmienka, že ju má určovať z výšky finančných prostriedkov pridelených ministerstvom na realizáciu rozvojového projektu.

Naďalej zostáva v platnosti ustanovenie, že súkromným školám a súkromným školským zariadeniam možno prideliť finančné prostriedky na realizáciu rozvojového projektu, ktoré sú kapitálovými výdavkami, len na obstaranie huteľného majetku. Uvedená úprava zohľadňuje povahu finančného a majetkového zabezpečenia škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti súkromného zriaďovateľa.

#### **K § 25**

V porovnaní so zákonom č. 597/2003 Z. z. sa náklady na financovanie školského podporného tímu už nebudú uhrádzať prostredníctvom príspevku na podporné opatrenie, ale budú uhrádzané zo samostatného nenormatívneho príspevku, ktorý sa zavádza do zákona ako príspevok na školský podporný tím. Príspevok je určený účelovo len na školského špeciálneho pedagóga alebo na odborného zamestnanca školy. Dôvodom tejto zmeny je úprava systému podporných opatrení, ale súčasne aj stabilizácia školských podporných tímov v systéme výchovy a vzdelávania, ako aj zabezpečenie účelového použitia finančných prostriedkov smerovaných do tejto oblasti.

#### **K § 26**

V porovnaní so zákonom č. 597/2003 Z. z. sa taktiež náklady na financovanie odstraňovania nerovností a bariér, ktoré deťom a žiakom zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia bránia v

rovnakom prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu, už nebudú uhrádzať prostredníctvom príspevku na podporné opatrenie, ale budú uhrádzané zo samostatného nenormatívneho príspevku, ktorý sa zavádza do zákona ako príspevok na deti a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia. Dôvodom tejto zmeny je rovnako úprava systému podporných opatrení, ale súčasne aj stabilizácia financovania predmetných nákladov v systéme výchovy a vzdelávania, ako aj zabezpečenie účelového použitia finančných prostriedkov smerovaných do tejto oblasti.

#### **K § 27**

Návrhom zákona sa v súvislosti s úpravou systému podporných opatrení vypúšťa úhrada nákladov na doučovanie a poskytovanie kurzu vyučovacieho jazyka školy z prostriedkov pridelených a poskytnutých na základe dohodovacieho konania, a tieto budú uhrádzané z príspevku na podporné opatrenie. Zároveň sa v súvislosti so zavedením samostatných nenormatívnych príspevkov (príspevok na školský podporný tím a príspevok na deti a žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia) sa z príspevku na podporné opatrenia vypúšťa z príspevku na podporné opatrenie financovanie nákladov na školského špeciálneho pedagóga, odborného zamestnanca alebo iného pedagogického zamestnanca na zabezpečenie poskytovania činnosti podpornej úrovne prvého stupňa alebo druhého stupňa v systéme poradenstva prevencie a financovanie skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Dôvodom tejto zmeny je úprava systému podporných opatrení.

Z rovnakého dôvodu sa z rámca financovania príspevku na podporné opatrenia a za účelom efektívnejšieho financovania podporných opatrení ako komplexného celku potrieb, vypúšťa aj financovanie vzdelávania zamestnancov školy zamerané na poskytovanie podporných opatrení, úprava priestorov školy na podporu vnímania a nadobúdania zručností a zabezpečenie j stravovania. Financovanie týchto potrieb bude zabezpečené inými vhodnými a dostupnými spôsobmi.

Taktiež sa upravuje, že ministerstvo bude prideľovať príspevok na podporné opatrenia na základe metodiky a to aj vo vzťahu k podporným opatreniam, na ktoré sa bude prideľovať príspevok na základe žiadosti.

#### **K § 28**

V porovnaní s aktuálne účinnou úpravou v zákone č. 597/2003 Z. z. sa návrhom dopĺňa, že finančné prostriedky na starostlivosť o pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca na úhradu vakcíny proti chrípke a vakcíny proti hepatitíde typu A a B ministerstvo prideli aj zriaďovateľovi materskej školy. Podľa aktuálne účinnej úpravy sa uvedené finančné prostriedky na starostlivosť o pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca poskytujú len zriaďovateľovi základnej a strednej školy.

Taktiež sa návrhom rozširuje uvedené ustanovenie aj o poskytovanie odstupného pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ktorí skončia pracovný pomer v súvislosti s dosiahnutím 65 rokov veku za podmienok podľa § 82 ods. 7 zákona č. 138/2019 Z. z.

#### **K § 29**

Ide o spoločné ustanovenia k prideľovaniu nenormatívnych finančných prostriedkov podľa § 15 až 28. Upravujú sa povinnosti zverejňovania, oznamovania a rozpisovania týchto finančných prostriedkov.

Zároveň zostáva naďalej v platnosti ustanovenie, podľa ktorého celkový objem finančných prostriedkov na bežné výdavky vyčlenený na účely nenormatívneho financovania podľa § 15 až 28 v kalendárnom roku je najviac 14 % z objemu finančných prostriedkov na bežné výdavky rozpočtované v kapitole ministerstva školstva podľa § 3 ods. 1. Toto ustanovenie má zabezpečiť vyváženosť objemu finančných prostriedkov určených v kapitole ministerstva na normatívne financovanie a objemu finančných prostriedkov určených na nenormatívne financovanie škôl a školských zariadení.

### **K § 30 a 31**

Štvrtá časť zákona sa týka osobitných spôsobov financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu. Spoločným menovateľom týchto spôsobov financovania je to, že tu ide o poskytovanie finančných prostriedkov nielen zriaďovateľom, školám a školským zariadeniam, ale aj o ich poskytovanie iným subjektom na účely výchovy a vzdelávania, resp. služieb spojených s výchovou a vzdelávaním.

### **K § 30**

Vymedzenie účelov poskytovania dotácií podľa tohto zákona upravuje odsek 1 návrhu zákona. Dotácie sa v súlade s návrhom zákona môžu poskytovať nielen zriaďovateľom škôl a školských zariadení, ale aj právnickým osobám, ktoré nie sú zriaďovateľom školy alebo školského zariadenia, ale sa podieľajú na výchove a vzdelávaní v školách a školských zariadeniach alebo spolupracujú s nimi pri výchove a vzdelávaní. Naďalej zostáva v platnosti ustanovenie, že dotácie sa nemôžu poskytovať zriaďovateľovi, ktorým je regionálny úrad.

Fyzickým osobám bude možné poskytnúť dotáciu, len ak pôjde o autora alebo spoluautora edukačnej publikácie, ktorá je súčasťou knižnice edukačných publikácií alebo nositeľa autorských práv k takejto edukačnej publikácii.

Vo vzťahu k úprave dotácií sa v porovnaní s aktuálne účinnou úpravou vypustilo ustanovenie, podľa ktorého zoznam oblastí na poskytnutie dotácie podľa prvej vety zverejňuje ministerstvo na svojom webovom sídle. Dôvodom bola skutočnosť, aby mohlo ministerstvo školstva flexibilnejšie reagovať na aktuálne vzniknuté spoločenské potreby v oblasti výchovy a vzdelávania.

V súvislosti s dotáciami sa vypúšťajú ustanovenia, ktoré podrobnejšie upravujú zriaďovanie a činnosť komisie na vyhodnotenie žiadostí o poskytnutie dotácie. Podrobnosti o zložení a rozhodovaní komisie a vyhodnocovaní žiadostí upraví štatút, ktorý vydá ministerstvo školstva. Cieľom tejto úpravy je vytvoriť podmienky pre flexibilnejšiu úpravu činnosti komisie v štatúte.

Medzi náležitosti žiadosti o poskytnutie dotácie sa dopĺňa aj očakávaný vplyv po ukončení činnosti, na ktorú sa dotácia požaduje; vplyv sa uvádza vo vzťahu aspoň k jednému z účelov dotácie, ktorý je uvedený v zákone. Uvedená zmena má uľahčiť proces posudzovania a vyhodnocovania jednotlivých žiadostí z hľadiska verejného záujmu.

### **K § 31**

Finančné prostriedky na zabezpečenie súťaží a predmetových olympiád sa podľa návrhu zákona pridelujú a poskytujú regionálnemu úradu alebo príspevkovým a rozpočtovým organizáciám

zriadených ministerstvom školstva a slúžia na úhradu nákladov organizátorov súťaží a predmetových olympiád.

## **K § 32**

Finančné prostriedky podľa § 32 sa prideľujú len školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti regionálneho úradu, ktoré sú štátnymi rozpočtovými alebo príspevkovými organizáciami. Ich zriaďovateľ je rovnako štátnou rozpočtovou organizáciou, svojím rozpočtom je napojený na rozpočet kapitoly ministerstva školstva.

Toto ustanovenie zohľadňuje špecifické možnosti zriaďovateľa, ktorým je regionálny úrad, vo vzťahu k dostupným zdrojom financovania kapitálových výdavkov škôl a školských zariadení v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Zároveň zohľadňujú aj skutočnosť, že zriaďovateľovi, ktorým je regionálny úrad, nemožno v súlade s návrhom zákona poskytovať dotácie.

## **K § 33 až 37**

Piata časť zákona upravuje financovanie škôl a školských zariadení z výnosu dane z príjmov fyzických osôb územnej samosprávy. Z výnosu dane z príjmov sú primárne financované základné umelecké školy, jazykové školy, školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obce alebo samosprávneho kraja, cirkevné školské zariadenia okrem cirkevných zariadení poradenstva a prevencie a súkromné školské zariadenia okrem súkromných zariadení poradenstva a prevencie.

Financovanie škôl a školských zariadení z výnosu dane z príjmov je aktuálne upravené v zákone č. 596/2003 Z. z.. Dôvodom pre začlenenie financovania z výnosu dane z príjmov do návrhu zákona o financovaní škôl a školských zariadení bola potreba sprehľadnenia právnej úpravy financovania škôl a školských zariadení v jednom právnom predpise

V tejto súvislosti sa v piatej časti v § 34 zákona upravujú zdroje financovania a účel ich použitia pre školy a školské zariadenia, ktoré sa primárne financujú z výnosu dane z príjmov. Zároveň sa v tejto časti zákona upravuje v § 35 zber údajov na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam, ktorý bol aj podľa aktuálne platného zákona jeho súčasťou.

§ 36 a § 37 upravujú postupy a pravidlá, podľa ktorých obec alebo samosprávny kraj poskytujú finančné prostriedky z výnosu dane z príjmov na mzdy a prevádzku pre základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkevných zriaďovateľov a súkromných zriaďovateľov vo svojej územnej pôsobnosti. Tieto ustanovenia boli doposiaľ upravené v aktuálne účinnom zákone č. 596/2003 Z. z..

Nadalej zostáva v platnosti, že zriaďovateľom cirkevných škôl, cirkevných školských zariadení, súkromných škôl a súkromných školských zariadení bude mať obec a samosprávny kraj povinnosť poskytnúť plnú výšku sumy finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov na mzdy a prevádzku.

Pokiaľ ide o obec, hodnota plnej výšky sumy finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov na mzdy a prevádzku sa vypočíta na základe hodnoty koeficientu, ktorý zverejňuje ministerstvo na svojom webovom sídle a objemu finančných prostriedkov poskytnutých príslušným obciam z výnosu dane z príjmov v príslušnom kalendárnom roku.

Pokiaľ ide o samosprávny kraj, hodnota plnej výšky sumy finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov na mzdy a prevádzku sa určuje v plnej výške sumy určenej na mzdy a prevádzku na žiaka základnej umeleckej školy, poslucháča jazykovej školy a dieťa navštevujúce školské zariadenie v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja.

Taktiež zákon upravuje lehoty, dokedy najneskôr v mesiaci má byť cirkevnému a súkromnému zriaďovateľovi poskytnutá plná výška sumy finančných prostriedkov v pomernej mesačnej výške z celoročného objemu.

V prípade obce zákon stanovuje povinnosť, aby vyššie uvedeným zriaďovateľom obec každoročne do 31. októbra oznámila aktualizáciu hodnoty plnej výšky sumy, ktorá im patrí z výnosu dane z príjmov v nadväznosti na zmeny odhadu dane z príjmov.

Nadalej zostáva v platnosti ustanovenie, podľa ktorého obec a samosprávny kraj majú povinnosť uzatvoriť s cirkevným a súkromným zriaďovateľom zmluvu na účel zabezpečenia financovania škôl a školských zariadení v ich zriaďovateľskej pôsobnosti z výnosu dane z príjmov. Uvedenú zmluvu uzatvorí obec alebo samosprávny kraj s neštátnym zriaďovateľom do 31. decembra, ktorý predchádza kalendárnemu roku, na ktorý sa zmluva uzatvára.

Predmetom tejto zmluvy je úprava podrobností poskytovania finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov na mzdy a prevádzku zriaďovateľom cirkevných a súkromných škôl a školských zariadení. Aj v prípade, že by nedošlo z rôznych dôvodov k uzatvoreniu tejto zmluvy, nárok neštátnych zriaďovateľov na plnú výšku sumy finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku (a to aj po jej aktualizácii k 31. októbru) a nároky na jej poskytovanie v príslušných lehotách zostávajú zachované a vyplývajú z príslušných ustanovení § 36 a 37.

Medzi náležitosti tejto zmluvy, ak ide o obce bude patriť aj úprava postupu vzájomného finančného vysporiadania sa medzi obcou a neštátnymi zriaďovateľmi na obdobie po 31. októbri kalendárneho roka, ak dôjde k zmene daňovej prognózy, a tým aj k zmene hodnoty plnej výšky sumy, ktorá má byť neštátnym zriaďovateľom za príslušný kalendárny rok poskytnutá.

### **K § 38**

V predmetnom ustanovení je upravené hospodárenie školy a školského zariadenia.

Podľa jednotlivých ustanovení, škola alebo školské zariadenie hospodári ako rozpočtová alebo príspevková organizácia obce alebo samosprávneho kraja, štátna rozpočtová organizácia, alebo štátna príspevková organizácia, alebo ako nezisková účtovná jednotka, ak jej zriaďovateľom je štátom uznaná cirkev, náboženská spoločnosť alebo iná právnická osoba. Na ich hospodárenie sa vzťahujú všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré sú platné pre jednotlivé formy hospodárenia, pričom zákon určuje, v ktorých prípadoch sú škola a školské zariadenia povinné postupovať odlišne od všeobecne záväzného právneho predpisu.

Nastavenie pravidiel hospodárenia škôl a školských zariadení vychádza z požiadavky zabezpečenia transparentnosti hospodárenia, zlepšenia prehľadnosti a zabezpečenie vyššej efektivity nakladania s verejnými prostriedkami.

### **K § 39**

Ustanovenie definuje, čo sa rozumie pod podnikateľskou činnosťou školy a školského zariadenia a zároveň určuje podmienky a pravidlá, za akých môže škola alebo školské

zariadenie vykonávať podnikateľskú činnosť.

#### **K § 40**

Nadalej zostáva v platnosti povinnosť pre školy a školské zariadenia a ich zriaďovateľov vypracovať správu o hospodárení, ako aj súhrnnú správu o hospodárení. Informácie získané zo správy o hospodárení predstavujú dôležitý nástroj sledovania účelu používania jednotlivých zdrojov financovania škôl a školských zariadení, ako aj celkového hospodárenia školy a školského zariadenia. Zároveň je správa o hospodárení zdrojom informácií pri výkone finančnej kontroly. Taktiež slúži na účely analytickej, hodnotiacej a rozhodovacej činnosti ministerstva vo vzťahu k financovaniu škôl a školských zariadení.

Obsah a formu súhrnnej správy o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok zverejňuje ministerstvo na svojom webovom sídle do 31. januára.

#### **K § 41 a 42**

Ustanovenia upravujú overovanie podmienok a povinností pri financovaní škôl a školských zariadení, ktoré vyplývajú z tohto zákona a ukladanie pokút za príslušné porušenia zákona.

Pri overovaní podmienok a povinností pri financovaní škôl a školských zariadení sa bude postupovať podľa zákona č. 357/2022 Z. z. o finančnej kontrole a audite, pričom ministerstvo alebo regionálny úrad budú overovať napr.

- správnosť údajov o počtoch detí, žiakov a poslucháčov a ďalšie údaje potrebné na účely prideľovania a poskytovania finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva poskytovaných ministerstvu podľa § 44 ods. 1 a dodržiavanie lehôt na ich predloženie podľa § 44 ods. 1,
- správnosť údajov o poskytnutých odborných činnostiach v zariadeniach poradenstva a prevencie poskytovaných ministerstvu podľa § 44 ods. 1 a dodržiavanie lehôt na ich predloženie podľa § 44 ods. 1,
- dodržiavanie povinností podľa tohto zákona pri normatívnom financovaní, nenormatívnom financovaní a financovaní osobitných výdavkov,
- dodržiavanie účelu použitia poskytnutých finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu podľa tohto zákona, ako aj účelu použitia ostatných zdrojov financovania škôl a školských zariadení definovaných v zákone.

Pôsobnosť vykonávať finančnú kontrolu vo vzťahu k finančným prostriedkom prideľovaným školám a školským zariadeniam podľa tohto zákona (t. j. kontrolovať hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť ich využitia) majú na základe zákona č. 357/2022 Z. z. o finančnej kontrole a audite okrem ministerstva a regionálnych úradov aj príslušné obce a samosprávne kraje.

Ministerstvo vykonáva finančnú kontrolu vo vzťahu k finančným prostriedkom poskytnutým zo štátneho rozpočtu u zriaďovateľov a v školách a školských zariadeniach týchto zriaďovateľov.

Regionálny úrad vykonáva finančnú kontrolu vo vzťahu k finančným prostriedkom poskytnutých zo štátneho rozpočtu u zriaďovateľov a v školách a školských zariadeniach týchto

zriaďovateľov vo svojej územnej pôsobnosti.

Obec vykonáva finančnú kontrolu vo vzťahu k finančným prostriedkom poskytnutým podľa § 36 a kontroluje hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť ich využitia.

Samosprávny kraj vykonáva finančnú kontrolu vo vzťahu k finančným prostriedkom poskytnutým podľa § 37 a kontroluje hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť a účelnosť ich využitia.

V súvislosti s overovaním podmienok a povinností pri financovaní škôl a školských zariadení, ktoré vyplývajú z tohto zákona, zákon ustanovuje sadzby pokút, ktoré môže ukladať ministerstvo za jednotlivé porušenia.

Výška týchto pokút, resp. ustanovené sadzby reflektujú povahu jednotlivých druhov porušení zákona v kontexte potreby zabezpečenia efektivity financovania škôl a školských zariadení. Za účelom zvýšenia efektivity pri ukladaní týchto pokút ako aj z dôvodu zvýšenia právnej istoty kontrolovaných subjektov sa v návrhu zavádza, že tieto pokuty bude ukladať len ministerstvo školstva, a to aj v prípade, ak kontrolu vykoná regionálny úrad. Tento bude povinný o kontrolných zisteniach, za ktoré sa ukladá pokuta, informovať ministerstvo školstva.

#### **K § 43**

Vykonávací predpis, ktorým je nariadenie vlády, upraví podrobnosti rozpisu normatívnych príspevkov vrátane spôsobu určovania normatívov, určovania garantovaného minima a jeho použitia pri pridelovaní normatívneho príspevku, ako aj podrobnosti využitia vzdelávacích poukazov.

#### **K § 44**

Ide o ustanovenie podmienok zberu údajov potrebných na účely pridelovania a poskytovania finančných prostriedkov z kapitoly ministerstva a na účely rozdeľovania a poukazovania finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov obciam. Tieto údaje sa poskytujú aktualizáciou údajov v registroch podľa osobitných predpisov podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka.

Zariadenie poradenstva a prevencie a jeho zriaďovateľ poskytujú na účel financovania údaje o počte detí, žiakov, zamestnancov a rozsahu odborných činností, poskytnutých odbornými zamestnancami, spôsobom určeným a zverejneným ministerstvom na webovom sídle do 31. augusta kalendárneho roka. Osobitný spôsob poskytovania týchto údajov vo vzťahu k zariadeniam poradenstva a prevencie vyplýva z potreby získavania špecifických údajov týkajúcich sa ich odbornej činnosti.

#### **K § 45**

Ustanovuje sa, že v rámci nenormatívneho financovania sa školám pri zdravotníckych zariadeniach poskytujú len finančné prostriedky podľa § 28, a to na odchodné, odstupné a na starostlivosť o pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca. Uvedená úprava zohľadňuje povahu poskytovania výchovy a vzdelávania v tomto druhu škôl.

#### **K § 46**

Viacerými prechodnými ustanoveniami sa upravuje prechodné obdobie vo vzťahu k financovaniu súkromných škôl a cirkevných škôl, u ktorých dochádza k znižovaniu normatívneho príspevku v nadväznosti na možnosť školy stať sa verejným poskytovateľom

alebo možnosť školy uzatvoriť s ministerstvom školstva dohodu o verejnej službe, od 1. septembra 2027.

Upravuje sa zachovanie kontinuity pri konaniach, ktoré začnú podľa predpisov účinných do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, čo sa týka najmä kontrolných konaní.

Zároveň sa upravujú prechodné ustanovenia aj vo vzťahu k ďalším úpravám napr. k vypusteniu zohľadňovania veľkosti základnej školy pri určovaní mzdového normatívu a prevádzkového normatívu alebo zavedenie kritériá stupňa vzdelania, ak ide o žiaka základnej školy.

#### **K § 47 a 48**

Zákonom sa zrušuje aktuálne účinný zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Príslušný vykonávací predpis, ktorým je nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov, sa ponecháva dočasne v platnosti, najneskôr do 31. decembra 2026.

#### **K § 49**

Účinnosť zákona sa ustanovuje od 1. januára 2026 v nadväznosti na začiatok rozpočtového roka.